

Téma: LITURGICKÉ PŘEDMĚTY A LÁTKY

Kalich

Kalich použil Pán Ježíš při Poslední večeři. Je to nádoba, ve které je mešní víno a při proměnění je to krev Ježíše Krista. **Pokládá se vždy na korporál.**

Purifikatorium

Purifikatorium je bílý obdélníkový pruh látky. Čistí se s tím nádoby, kde bylo Tělo nebo Krev Ježíše Krista (kalich, obětní miska, ciborium, patena ...). Nesmí se zaměňovat purifikatorium s lavábem. **Purifikovat z latiny = ČISTIT.** Rozdíl mezi purifikatoriem a lavábem: **PURIFIKATORIUM – má křížek nahore a je hezky ozdobený, LAVÁBO – má křížek dole.** Pokládá se vždy na korporál.

Kalichová patena

Patena kalichová slouží na velkou hostii (kněžskou), nemusí být ani obětní miska. Bývá položena na kalichu. **Pokládá se vždy na korporál.**

Palla

Palla je pevný čtverec, který se pokládá na kalich, obětní misku apod., aby se zabránilo znečištění Těla a Krve Ježíše Krista. Je v liturgických barvách.

Korporál

Korporál je čtvercové plátno, na které se pokládá všechno, kde bude Tělo nebo Krev Ježíše Krista (např.: kalich, obětní misku, patenu, ciborium, monstrance, pyxida, burzy) Slouží k zachycení úlomků těla nebo proti kápnutí krve Páně mimo něho. **Nikdy se nesmí po špatném položení na oltář otáčet, převracet!** Je nutno znát postup skládání, aby se při přesunu nevysypali kousky Těla Ježíše na zem.

Kalichové vélum

Kalichové vélum je čtvercová rouška k ozdobení kalicha. Je v liturgických barvách.

Obětní miska

V obětní misce (také – ciborium) jsou hostie. Při proměnění je to tělo Ježíše Krista. Je na abaku nebo se přináší v obětním průvodu. **Pokládá se vždy na korporál.**

Lavábo

Lavábo je bílý obdélníkový pruh látky (ručníček). Který je na utření rukou z obřadu mytí rukou. Dává se na konvičky nebo je na abaku mimo korporál. **Nesmí se zaměňovat s purifikatoriem.**

Konvičky

Konvičky jsou skleněné nádoby, ve kterých je voda a mešní víno. Jsou připraveny na abaku nebo se přináší obětním průvodem. **Pokládá se mimo korporál.**

Ciborium

Ciborium se podobá kalichu. Je opatřeno víčkem a slouží k uchování proměněných hostií (těla Ježíše Krista) ve svatostánku. Případě se používá při podávání sv. přijímání. **Pokládá se vždy na korporál.**

Ciboriové vélum

Ciboriové vélum je ozdobená rouška, kterou může být přikryto.

Obrázek 1 <https://eobchod.ssv.sk/eshop/velum-na-ciborium/p-1327.xhtml>

Patena přijímací

Patena přijímací slouží k zachycení úlomků z proměněné hostie. Pokládá se vždy na korporál.

Aspergil

Aspergil je nádoba napuštěná svěcenou vodou, se kterou se pak s pomocí kropáčem kropí lidi, předměty, budovy apod..

Kadidelnice

Kadidelnice je nádoba s víčkem na řetězech, do které se vkládá kovová nádobka s žhavým (dřevěným) uhlím, na které se pak sype kadidlo.

Obrázek 2 https://cs.wikipedia.org/wiki/Kadidelnice#/media/Soubor:German_-_Censer_-_Walters_57699_-_View_A.jpg

Lodka

Lodka (lodička) je nádoba s lžičkou, ve které je kadidlo. Kadidlo je vonná pryskyřice.

Paškál

Paškál je Velikonoční svíce. Symbol vzkříšeného Krista.

Kadidlové bodce

Jsou zapíchnutá při Velikonocích do paškálu.

Zvonky

Slouží ke zvonění při mši. Na začátku, při proměňování.... Také je pak zvonek, který je zavěšen na zdi u vchodu ze sakristie do kostela, se kterým se zvoní na začátek mše svaté.

Monstrance

Monstrance je krásná pozlacená schránka na velkou proměněnou hostii. Používá se k vystavení Nejsvětější Svátosti (adorace). Hostie (tělo Ježíše Krista) je uchycena v lunule – půlměsíčekový žlábek. **Ministranti mohou prázdnou monstranci přinést na oltář, ale nepokládát na korporál a musí ho dát bokem k lidu. Pokládá se vždy na korporál, nyní myšleno na abak.**

Lunula

Lunula je půlměsíčekový žlábek, ve kterém je velká proměněná hostie, která slouží jako podpěra. Lunula drží hostii na místě, takže ji lze bezpečně vložit do monstrance nebo z ní vyjmout bez přímého dotyku.

Pyxida

Pyxida (pyxis) je schránka na uchovávání velké proměněné hostie do monstrance. Bývá tak většinou, když je svatostánek malý.

Obrázek 3 https://livebid.cz/auction/kinskou_kveten2022/detail/201

Vélum žehnací

Žehnací vélum je cca. 2 metry dlouhý a 0,5 metru široký pruh látky, který je bohatě zdobený. Používá se při žehnání s Nejsvětější Svátostí (monstrancí).

Pallium

Pallium je odznak arcibiskupa. Je vyroben z ovčí kůže s vyšitými černými křížky. Dva pruhy látky splývají na obou stranách v jeden.

Obrázek 4 google

Solideo

Solideo je malá kulatá čepička, kterou má (kněz) biskup stále na hlavě (i pod mitrou). **Sundává se pouze při přítomnosti Svátosti.** Každý nositel svěcení má jinou barvu:

PAPEŽ – **BÍLÁ**
KARDINÁL – **ČERVENÁ**

BISKUP – **FIALOVÁ**
OPAT – **ČERNÁ**

Ministranti, kteří mají službu držení insignií – berla, mitra, solideo (insigniáři) MUSÍ mít vélum (čistý bez ozdobení) nebo rukavice (bílé). Nesmí je držet holými rukami, pouze ceremoniář může, ale jenom při předávání nebo při chvilkovém držení.

Obrázek 5 <https://www.cordisliturgico.com/ornamentos-liturgicos/solideo/solideo-episcopal-sl003>

Mitra

Mitra je pětistranná pokrývka hlavy se dvěma pruhy látky splývajícími po zádech. Je to odznak biskupského úřadu. **Je v liturgických barvách.** *Ministranti, kteří mají službu držení insignií – berla, mitra, solideo (insigniáři) MUSÍ mít vélum (čistý bez ozdobení) nebo rukavice (bílé). Nesmí je držet holými rukami, pouze ceremoniář může, ale jenom při předávání nebo při chvilkovém držení.*

Obrázek 6 <https://www.levneptakoviny.cz/mikulaska-mitra-2.html>

Berla

Berla je odznak pastýřského úřadu biskupa. Biskup ji nosí tehdy, koná – li bohoslužby v místech, která spadají pod jeho správu. *Ministranti, kteří mají službu držení insignií – berla, mitra, solideo (insigniáři) MUSÍ mít vélum (čistý bez ozdobení) nebo rukavice (bílé). Nesmí je držet holými rukami, pouze ceremoniář může, ale jenom při předávání nebo při chvilkovém držení.*

Obrázek 7 <https://www.ptakoviny-cb.cz/zbozi/berla-pro-mikulase-126cm/>

Prsten

Prsten je symbolem katolické církve. Představuje autoritu a úřad biskupa.

Obrázek 8 <https://www.bikerringshop.com/cs-cz/products/14k-yellow-gold-amethyst-bishop-ring>

Pektorál

Pektorál je velký kříž, který nosí biskup. Má ho pověšený na prsou.

Obrázek 9 [google](https://www.google.com/)